

zajaja, izveniški pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Arhiva: ulica sv. Frančiška št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik tiskarne Edinost. Tisk tiskarna Edinost. — Izdaja za mesec L. 7. — 3 mesece L. 19.50, pol leta L. 32. — 1 leto L. 60. — Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Knjižnica

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v šrokošni ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm. po 40 cent. osm tnice, in zahvale, poslanice in vabila po L. 1. — oglasi denarnih zavodov mm. po L. 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, manjši pa L. 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Naše orožje

Moč naroda, ki se sam ne obsodi na smrt, je brezmejna. Mogočna Anglija gospodari že dolgo let s svojo kruto roko nad mnogostevilnimi ljudstvi bogate Indije. Tristošestdeset milijonov indijskih domaćinov je pod jarmom sužnosti. Dvestotisoč oboroženih Angležev tiči k tlom te nepregledne množice. Londonski in mančesterski kapitalisti so izmislili, da se država ne more upravičiti brez pravice do obupa nad svojo usodo in do tihega sovraštva napram tistim, ki so jo zakrivali.

Tako je bilo v Indiji dolgo vrsto let, dokler ni nasilje izrazilo naravnega odpora proti tlačitelju. In ta odpor je v tem silnejši, ker je izbruhnil v dosedaj nepoznani in nenavadni obliki. Vera prepoveduje indijskemu ljudstvu vsako nasilje, tudi proti tlačitelju. Kako se mu bo torej uprl, ne da bi se pregrešil proti veri svojih očelov? Vera mu prepoveduje nasilje, ali mu ne predpisuje pokorščine. Indijsko ljudstvo je odreklo vsako pokorščino postavam svojega tlačitelja. Širok te nepregledne dežele se vodi neodoljiva propaganda, ki ji je geslo: »Ne pokorite se zakonu, idite v ječe, ne plačujte davkov, bojkotirajte angleška oblačila!« Vsa Indija je vzvalovala pod vplivom te propagande.

Oblastva so se prestrašila sprico tega nepričakovanega pojava. Prilisk je postal mnogo silnejši, Angleži so začeli zapirati Indijce v masah, toda brez uspeha. Indijci se z navdušenjem vpisujejo med prostovoljce za angleške ječe. Priti v angleško ječo je postala za to razjarjeno ljudstvo največja čast in obenem sveta narodna dolžnost, ki se ji ne sme nihče odtegniti.

Tako se godi v Indiji že dve leti. Indijci polnijo z navdušenjem angleške ječe. Je to odpor svoje vrste, ker se vrši brez nasilja. Anglija bo morala spremeniti vso lastno v veliki zapor ali dati indijskemu ljudstvu samostojnost. Ni je moči, ni ga zakona, ki bi mogel ukrotiti tako ljudstvo, ki je v stanu nabrati milijone prostovoljcev, da napolnijo ječe svojega tlačitelja. Moč takega ljudstva je brezmejna, ker je brezmejna njegova požrtvovalnost. Slovensko ljudstvo! Slovenski volilci! Ne dajamo vam indijcev za zgled, da bi

jih posnemali v nepokorščini napram zakonam in oblastvam. Naše stališče ostane v tem pogledu neomajno: hočemo biti pokorni zakonom in oblastvam. To kar je pri indijcih posnemamo vredno, je njihova razvita narodna zavednost in predvsem njihova brezmejna požrtvovalnost. Milijoni zapuščajo prostovoljno svoje družine in se izlagajo nepopisljenu trpljenju za svoj narod. Vsak Indijec smatra za svojo dolžnost, da doprineše to ogromno žrtev brez obotavljanja v znak odpora proti nasilju.

Slovenski volilci v Trstu in okolici! Nad našo okolico so uradni mogotci izvršili grdo nasilje s tem, da so ji vzeli starodavno lastno zastopstvo ter jo pomešali z mestom. Napravili so ljudsko štetje, ki je pravo zasramovanje vsake resne statistike. Vse to, da bi nas zatajili, zakrili in potlačili. Ali naj mi malčeno pritrđimo temu uradnemu nasilju? Ali naj sprejmemo to krivico brez odpora? S tem bi pokazali, da se ne zavedamo svojih pravic in svojega dostojanstva. Naš odpor mora biti silen in enodušen! Ne bomo polnili ječ kakor razjarjeni Indijci, toda napolnili bomo žare z našimi glasovnicami. To bo naš odpor proti volilni krivici, proti ljudskemu »štetju« in proti vsem krivicam, ki jih moramo prenašati.

Slovenski volilci! Danes imamo priliko, da dokažemo, da smo resen in zavezan narod. Naša narodna dolžnost ne zahteva od nas, ne da gremo v ječo za svoj narod, ne da postanemo nasilni in nepokorni napram oblastvom. Naša dolžnost nam ne nalaga, da se vsi do zadnjega poslužimo svoje državljanske pravice in da oddamo enodušno naše glasove za našo domačo stranko. Ali je to kakšna žrtev? In ako bi bila, kako malenkostna je v primeri z žrtvijo tistih, ki silijo za svoj narod prostovoljno v kruto ječo! Kako nizko bi padel o-mahljavec, ki bi ne hotel »žrtvovati« za svoj narod niti par korakov, ki ga ločijo od volilne žare! Moralo bi ga biti sram celo pred azijskimi Indijci!

Danes je hip, ko lahko dokažemo svetu, da smo zavezan narod, ki noče biti zasmehovan in zaničevan, ki noče umreti in ki zna dostojno protestirati proti krivicam, ki se nam godijo.

Vsi na volišče! Glasujemo složno za našo domačo stranko!

Jugoslavija

Pred sklenitvijo vojaškega odgovora med Italijo, Rumunsko in Jugoslavijo.

BELGRAD, 21. Šef romunskega generalnega štaba general Christesco je včeraj dospel v Belgrad, da vodi zaključne dogovore glede sklenitve vojaške konvencije med Rumunijo in Jugoslavijo na podlagi zveznega dogovora z dne 15. julija 1920. General Christesco je konferiral s šefom generalnega štaba generalom Petrom Pašicom. Kralj Aleksander je generala Christesca povabil na obed. Kralj je generala odlikoval z redom Belega Orla I. reda.

Novi jugoslovanski poslanik na Dunaju.

DUNAJ, 21. Jugoslovanski poslanik Popović je izročil zveznemu predsedniku dr. Hajnisi poverljive listine. Skupno z jugoslovanskim poslanikom je prišel tudi legacijski tajnik Rašić, dr. Body in Vukasović. Vojaški poveljnik jim je izkazal pri priходу in odhodu na čelu svoje stotnije ojaško čast.

Čehoslovaška

Konferenca v Genovi in izjave ministrskega predsednika Beneša.

PRAGA, 21. V senatovski komisiji za vnanje stvari je izjavil ministrski predsednik Beneš, da sta dogovora s Poljsko in Avstrijo le ločnica posledica mirovnih pogodb. Odnosaji s Poljsko bodo vedno prijateljski, tem bolj ker je Čehoslovaška kot prva uveljavila v pogodbah načelo, da se morajo sporna vprašanja predložiti razsodiščem, kar odgovarja načelom Zveze narodov.

Čehoslovaško-poljska pogodba zadevja na Poljskem na gotove ovire, ki pa se bodo gotovo poravnale po posredovanju posebne komisije, katera bo imela nalogo, da reši sporna vprašanja. Nato bo objavljen politični dogovor, sklenjen med obema državama.

Glede dogovora z Avstrijo je Beneš izjavil, da se ta dogovor nikakor ne namerava izpremeniti in da gre le za točno interpretacijo nekaterih njegovih klavzul v skladu z mednarodnim pravom. V tem vprašanju sta čehoslovaška in avstrijska vlada popolnoma sporazumljeni.

Mir in evropsko ravnotežje sta nemogoča, dokler se ne pridobe za to idejo oni, ki so danes še izključeni od dela za evropsko sodelovanje.

Vzpostavitev Rusije je mogoča le potem počasne politično-gospodarske evolucije. Glede konference v Genovi je izjavil Beneš, da je težko predvidevati njene izide. Čehoslovaška je zavzela nasproti tej konferenci liberalno in rezervirano stališče. Edini izhod iz današnjega stanja in edina metoda — je izjavil Beneš — sta tista, ki ju mi predlagamo, to je:

čak markiz Giuseppe della Chiesa, čeravno je tudi sam bolan. Papež, ki je ohranil popolno zavest, je vprašal nečaka, ali se moli zanj. Ta mu je odgovoril, da moli zanj ves svet. Sveti oče je nato dvignil oči k sliki matere Božje della Guardia, ki se nahaja v njegovi sobi. Pri papežu se nahajajo trajno mons. Mignone, tajni komornik, podvornik Fratell Selidino in komorni adjutant cav. Fagnoni. V papeževem stanovanju se nahajata tudi namestnik v papeževi pisarni mons. Pizzardo in komorni mojster mons. Caccia Dominioni. V sprednji sobi vrši častno službo osem plemenitih straž pod poveljstvom markiza Mannelinija. Vsi se čudijo popolni bistrosti in močni volji Benedikta XV. vkljub temu, da se popolnoma zaveda svoje bolezn.

Ob 23. je markiz dr. Battistini zopet obiskal papeža. Dr. Battistini je izjavil, da je našel na pljučih več oteklin. Poizkušal je doseči, da bi bolnik kašljal, toda zastoj. Temperatura je vedno 38 in pol. Zdravnik je ostal s dr. Cherubinim vso noč pri bolniku.

Ob 1 in en četr je bral monsignor Mignone, tajni komornik, mašo v kapelici pri papeževi sobi. Ta je prisostvoval maši ob odprtih vratih. Monsignor Mignone je odličnega bolnika tudi obhajal. Kardinal Giorgi, najvišji izpovednik, ki bi moral v slučaju papeževe smrti obhajati posebne cerimonije, je vstal to noč pri bolniku.

Po sv. obhajilu je prosil Sv. Očca, naj mu dajo sveto olje. Dal mu ga je monsignor Zampini, kateremu je pomagal monsignor Tostoni. Ob 2.40 je zapustil papežovo sobo dr. Battistini. Papež ga je venomer prosil, naj gre počivati, ko je vendar starejši od njega. Pri papežu je ostal samo dr. Cherubini. Kmalu po odhodu dr. Battistinija se je papežovo stanje zopet shujšalo. Začel je izgovarjati nerazumljive besede. Okoli 5. mu je bilo zopet nekoliko boljše in se je celo nekoliko pogovarjal s svojim nečakom. Ob 5.15 se je vrnil dr. Battistini, ki je po pregledu izjavil, da gre počasi h koncu. Srce bije bolj negotovo.

Ob 6. so vstopili v papežovo sobo kardinal Giorgi, monsignor Rensighi, cerimonijski prefekt monsignor Caccia, komorni mojster Domini in princ Aldo Brandini, poveljnik častne straže. Kardinal Giorgi je začel čitati molitve za umirajočega. Stanje papeža gre vedno na hujše. Tudi majordom monsignor Samperi in sakrist monsignor Zampini sta šla k odličnemu bolniku.

Ob 8.10 so zdravniki izdali to-le poročilo o papeževem stanju: Stanje Sv. Očeta se je pomešalo. Bolnik je imel nemirno in brezmenno noč. Temperatura 38.4, žila 120, dihanje 70. Podpisani: Machiavala, Battistini, Cherubini, Bignami.

Včerajšnji dan.

Od 8. do 9. je papež nekoliko zadremal. Ker je danes praznik Sv. Neže, kateri je papež kot zaščitnik zavračal »Capranica«, v katerem je bil kot dijak, zelo privržen, je prosil, naj bi mu pokazali kip svetnice, ki so mu ga darovali gojenci v omenjenem zavodu. Želj Sv. Očeta je bilo, seveda, takoj ustreženo. Papež je vroče molil, gledajoč na kip, in je nato zopet zadremal. Kip Sv. Agneze je bil pozneje postavljen na altar privatne kapelice, v kateri se je tekot jutra čitalo nekoliko maš.

Maševal je tudi bolonjski nadškof monsignor Nasalli Rocca, bivši papežev tajni izpovednik. V prvih jutranjih urah so šli vsi kardinali, prisotni v Rimu, v Vatikan, toda ni jim bil dovoljen vstop k bolniku. Tudi člani diplomatskega zbora so prišli prašat novic.

Ob 9.45 je izšel iz papeževe sobe kardinal Gasparri, ki je bil pri papežu od 6.30. V sprednji sobi se je sestel z diplomati, katerim je izjavil, da smatrajo zdravniki za dober znak, da je papež zadremal. Pripomnil je pa, da je bolnikovo stanje vkljub temu še vedno zelo nevarno.

Papež je okoli pol dne nekoliko odleglo, toda upanje, ki je nastalo zaradi tega, ker je bil nekoliko zadremal, je sedaj izgubljeno. Papež počasi umira. Okoli 12.30 je prišel v papežovo stanovanje princ Kigi, ki se bo v slučaju papeževe smrti nastanil v stanovanju komornega mojstra in bo izvrševal službo konklavskega maršala.

Okoli 12.30 je dr. Battistini zopet preiskal bolnika. Izjavil je v sprednji sobi, da je papežovo stanje ubupno.

Ob 17.30 so izdali zdravniki poročilo, v katerem naznanjajo, da gre papežu vedno hujše. Moč srca počema vedno bolj!

Rusija

Ruska vojska začela zopet ofenzivo na skrajnem vzhodu.

HELSINGFORS, 21. Doznava se iz Moskve, da so boljševiške čete na skrajnem vzhodu začele zopet ofenzivo ob amurski železniški progi in da so zavzele Blagovčersk.

Navzkrižje med Trockijem in Leninom?

PARIZ, 21. Iz Londona javljajo: Moskovski listi, prispeli v Kopenhagen, javljajo, da je Trocki prošil, naj se mu dovoli, da izroči poverjenstvo za narodno obrambo kakemu drugemu. Povod tej njegovi prošnji je baje dala njegovo navzkrižje z Leninom.

Boji med karelijskimi in ruskimi sovjetskimi četami.

HELSINGFORS, 21. Prebivalstvo oloneškega okraja, ki so ga bile zavzele sovjetske čete, beži proti Finski. Po zadnjih vesteh so Kareliji porazili na severnem bojišču dve boljševiški stotniji in napadli vas Ruvo. Pri Lanci so Kareliji zavzeli železniško postajo Nurmam. Razrušili so tudi neki velik most.

Gospodarska konferenca med Poljsko, Finsko in boljševškimi državami.

HELSINGFORS, 21. Vlada je imenovala komisijo, ki ima nalogo, da organizira gospodarsko konferenco, ki se bo začela marca meseca in katere se bodo udeležile Poljska, Finska in baltične države.

Grška

Grčija povabljena na konferenco v Genovo.

ATENE, 21. Italijanski poslanik je izročil danes ministru vnanjih stvari vabilo na konferenco v Genovi. Smatra se, da bo predsedoval grški delegaciji Gunaris.

Sinovi slovenskih mater, ne izdajajte svoje krvi!

Francija

Zborovanje medzvezniške komisije za albanske meje.

PARIZ, 21. Medzvezniška komisija, kateri je poslaniška konferenca poverila začetanje meje med Albanijo in Jugoslavijo je začela zborovati. Kakor znano, morajo meje ostati take, kakor so bile določene l. 1913. Ker pa tedaj niso bile začrtane na licu mesta, je bila ta naloga poverjena sedanji komisiji. Člani komisije so za Italijo brigadir general Tellini, za Anglijo podpolkovnik Gilles, a za Francijo komandant Perret. Na albansko-grški meji ni nikake sporne točke; začrtati se mora le meja z Jugoslavijo, in sicer črte od morja — Skadar — Ohridsko jezero.

Marca meseca bo komisija odpotovala v Firence, da dobi pri tamošnjem vojaškem geografskem zavodu zemljepisne in topografske spise in stroje ter potrebno tehniško osebje. Za varnost ekspedicije bo skrbelo albansko in jugoslovensko orožništvo. Smatra se, da bo delo trajalo približno eno leto. Troške bosta prevzeli obe prizadeti vladi.

Anglija

Vrenje v Indiji.

LONDON, 21. Po vesteh iz Dehlje je izdala indijska vlada uradne podatke o nedavnih vstajih plemena Mophah v malabarski pokrajini. Po teh podatkih so angleške čete ubile 2250 vstajšev. Nad 5500 jih je bilo obsojenih v ječo. Ob času vstaje so vstaji prisilili več tisoč Nemo-hamedancev, da so morali prestopiti k mohamedanski veri. Ni še mogoče dati nikakih podatkov o škodi, ki so jo napravili vstaji.

Amerika

Ameriški pogoji za udeležbo na genovski konferenci.

PARIZ, 21. »New York Herald« javlja iz Washingtona: Harding in Hughes pričakujeta pred končnoveljavnim sklepom glede udeležbe na konferenci v Genovi nova poročila poslanika Harveya, ki je že odposlal mnogo gradiva o razgovorih in pogajanjih ki jih je imel v Cannesu glede konference v Genovi. Zedinjene države želijo kar najbolj natančnih informacij glede predmetov, o katerih se bo na konferenci razpravljalo. Vendar pa se more poudarjati, da so Zedinjene države pripravljene sprejeti povabilo in ako razvoj stvari ne bi povzročil izpremembe, se more uradni sprejem povabila pričakovati v 14. dneh, namreč po končani razorožitveni konferenci. Zedinjene države polagajo največjo važnost na to, da se določi natančne smernice. Ako bi konferenca v Genovi hotela zaplesti Zedinjene države v evropsko politiko, se Amerika ne bo udeležila konference. Zaradi tega se želijo boljša jamstva, kakor samo besedila sklepa v Cannesu, preden se bo izrekla končnoveljavna odločitev.

Slovenci, volite samo za to-le, edino našo listo:

Dr. Josip Wilfan, odvetnik.
Gregor Babič, uradnik.
Makso Cotič, častnikar.
Stanko Čok, uradnik.
Dr. Dioniz Godina, pravnik.
Pavel Gulč, obrtnik.
Karol Gregorič, posestnik.
Matko Hrovatin, obrtnik.
Miloš Kružnič, zasebnik.
Josip Krizmančič, kmet.
Dragotin Martelanc, stavljenik.
Dr. Fortunat Mikuletič, pravnik.
Matko Milč, kmet.
Dr. Josip Sedmak, odvetnik.
Dr. Edvard Slavik, odvetnik.
Anton Švab, posestnik.

Važno za vsakega volilca

Vsak volilec mora imeti s seboj volilni certifikat. Kdor ga je izgubil, dobi duplikat tudi danes v volilnem uradu v telovadnici v ulici della Valle. Tudi kdor še ni dobil certifikata in je vpisan kot volilec, naj gre ponj v omenjeni urad.

Kdor ima kak dokument s fotografijo (potni list, okrožni list), naj ga prinese s seboj, da dokaže svojo identiteto. Volilce se začnejo pojavljati ob 8 uri zjutraj. Volilce je označeno v zadnjem odstavku volilnega certifikata. Od osme ure do ene popoldne ključje volilce po abecednem redu. Po začetni črki svojega imena, naj pazi volilec, da bo tam, ko ima biti klican. Po eni uri volilci glasujejo po vrsti, kakor prihajajo. Ob sedmi uri se volilec zaključni in do osme ure volijo le tisti volilci, ki so bili ob sedmi uri že na volišču.

Glasovnice z našimi kandidati mora vsak volilec prinesiti s seboj. Dobi jo v našem političnem društvu (ul. S. Francesco 20) ali od naših zaupnikov, ki se bodo nahajali v bližini volišča, v okolici pa pri volilnih odborih. Glasovnica mora biti uprjejena na četrto, čista in ne zmečkana, od belega papirja, kakršnekoil velikosti. Volilni odbor je izdal glasovnice, katerih ne bo mogoče spoznati z natisnanimi imeni naših kandidatov. Na čelu naše kandidatne liste je dr. Josip Wilfan. Opozorjamo, da v volilnem lokalu ne bo glasovnic in da si jo mora vsak volilec prej preiskrbeli. Paziti je treba, da se odda le ena glasovnica, kajti sicer je glas izgubljen.

Razen po legitimaciji s fotografijo lahko dokaže volilec svojo identiteto pred volilno komisijo, ki ga ne pozna, po priči, to je po kakem volilcu, ki je že volil.

Volilci pomagajte si drug drugemu, da vas ne bo komisija po krivici odbila. Kdor je oddal svoj glas, naj ostane na volišču da bo lahko za pričo svojim znancom. Vsako krivico in nepravilnost naznanite takoj našemu volilnemu odboru, katerega telefon ima št. 1157.

Politični položaj Francije

Francija bije danes trd boj za ohranitev svojega položaja v ozkem krogu svetovnih gospodarstev. Anglo-saško plemo, ki vlada neposredno pol sveta a posredno skoraj ves svet, je združeno v dveh ogromnih državnih tvorbah: Zedinjenih državah in Veliki Britaniji. Umevno je, da stremi politika teh dveh držav, da zmanjšata politično in gospodarsko silo onih držav, ki jim hočejo biti enakovredni par. In k tem državam spada v prvi vrsti Francija.

Sila modernih demokratičnih držav temelji danes na dveh: na militarizmu in na gospodarski nadvladi. Francija je danes zlasti v vojaškem oziru najmočnejša na suhem, njena kolonialna in evropska politika pa stremi za gospodarsko nadvlado v Evropi in posebej še na Sredozemskem morju. Poleg tega je Francija direktno zainteresirana tudi na skrajnem Vzhodu, zato postaja precej nadležna Angliji in Ameriki tudi v Aziji. Do sedaj se je posrečilo francoskim politikom ohraniti svoji državi dejansko moč in ugled veslele. Washingtonska konferenca nam je prav nazorno pokazala, da se Francija na vso moč upira vsakim namenom, ki bi zmanjšali njeno vojaško moč. Njen nastop na washingtonski konferenci je pokazal, da se čuti dovolj močno in samostojno, da more kljubovati tako močnemu zboru. Ko se je šlo za razorožitev na morju, so francoski predstavniki pač soglašali z omejitvijo velikih ladij, toda odločno so zastopali stališče, da je gradnja manjših vojnih ladij svobodna, neomejena. In prodrl so s to zahtevo proti vsem ostalim. O kakšni razorožitvi na suhem niso hoteli nič slišati, ravno tako ne o razorožitvi podmornikov. Tako so bili Francozi tisti, ki so spravili washingtonsko konferenco ob njen ugled. Washingtonska konferenca traja dalje. Zdaj se razpravlja o Kitajski, torej o vprašanju, ki je najvažnejše in zaradi katerega se pravzaprav vrši washingtonska konferenca. Amerikanci zahtevajo od Japoncev, da izpraznijo nekatera ozemlja ter se odrečejo nekaterim političnim in gospodarskim prednostim na Kitajskem. Po delni razorožitvi, za katero so Japonci dali svoj podpis, naj slede sedaj praktične posledice konference.

Amerikanci so v ta namen tudi predlagali, naj se velesile obvežejo, da ne bodo podvezle nobenih takih dejanj, ki bi utegnile dati kakšno politično prednost tej ali oni državi na Kitajskem. In zopet je bil francoski predstavnik Sarraut, ki se je uprl temu predlogu. Washingtonska konferenca je postala nekaka pozornica, kjer hoče Francija igrati vlogo opozicije, ki naj dokaže veljavo in moč francoske države.

Umevno je, da izraža del ameriškega časopisja in javnega mnjenja veliko nevoljo nad francosko trmo. In ta nevolja je dobila svoj izraz tudi v washingtonskem državnem senatu. Senator Mac Cornick je predlagal, naj predloži vlada kongresu vse informacije, ki jih ima o finančnem položaju evropskih držav, da si bo mogel kongres ustvariti jasno sliko glede terjatve dolgov, ki jih imajo evropske države vrniti Zedinjenim državam. Ta predlog, ki je bil sprejet, je v prvi vrsti naperjen proti Franciji. Casopisi pa prinašajo članke, ki zahtevajo, naj države, ki imajo denarja za oboroževanje, plačajo svoj dolg. Sploh je gotov del ameriškega časopisja začel precej oster boj proti Francozom. Zanimivo je, da je začel ravno sedaj bivši predsednik Zedinjenih držav in član sveta četvorice v Versaillesu Wilson objavljati svoje spomine, iz katerih izhaja, da so bili v Versaillesu Francozi oni, ki so hoteli imperialistični mir.

Ko je predsednik Wilson prisostvoval seiam četvorice, je imel vedno pri sebi železno skrinjico, kjer je hranil svoje tajne listine o sejah. Ko se je ta skrinjica napolnila, jo je izpraznil in njeno vsebino shranil v železno blagajno. V teh listinah je vseboval pletek onih znamenitih sej, ki so odločevale o Evropi. In izvelek teh listin izhaja v podlistkih v listu »New York Times«. Tretji podlistek nosi naslov: »Strah Francozov drži svet pod orožjem.« Ta podlistek hoče pokazati vzrok krize, ki jo Francija danes preživlja. Dokazuje početne napake francoske politike, ki so izražene v protislovnem stremljenju Francije, ki hoče gospodarsko uničenje Škoda, čije a istočasno poravnava vojne škode. Vsa kriza, ki jo mora današnja Evropa prestajati, izvira iz teh dveh smotrov, ki sta si v protislovju.

Trije načrti so bili tedaj predloženi zboru četvorice. Foch je napravil vojaški načrt, Bourgeois politični, a Loucheu in Klotz gospodarski. Foch je zahteval rensko črto kot skupno varnostno fronto Zveze narodov z veliko mednarodno vojaško posadko; Bourgeois pa je hotel imeti militariistično Zvezo narodov, ki naj bo podvržena ukazom generalnega štaba in

kot taka naperjena proti Nemčiji; a Loucheur je zahteval nadzorstvo nad nemškimi industrialnimi podjetji. Zato je hotel trajno zasedbo Essena, Westfalske in Saarske kotline, a Slezija naj se izroči Poljski. V času Wilsonove odločnosti iz Pariza se je Clemenceau krčevito prizadeval za trajno nadzorstvo nad nemškimi kemičnimi in kovinarskimi industrijami, ki bi zamogle služiti oboroževanju. Lloyd George in pozneje Wilson sta se odločila uprta te francoski zahtevi in sta hotela prisiliti Clemenceauja, da se skrti število okupacijske vojske ob Renu na 100.000 moč, seveda brez uspeha. Vsled tega so narasli stroški za vzdrževanje te velike vojske do aprila lanskega leta preko tri milijarde in pol zlatih mark. Tako je Nemčija prisiljena plačevati te velike stroške na škodo svoje gospodarske sile, kar je zopet v zvezi z odplačevanjem vojne odškodnine.

Pravzaprav ni v teh objavah nič takega, česar nismo že vedeli, vendar so s temi listinami potrjene tedanje domneve o poteku versailleskih in pariških pogajanj. Zopet en dokaz več, da se Francija še vedno boji poraženega soseda in da noče odnehati v svoji protinemški nepopustnosti politiki.

Briandov padec in Poincarejev nastop ob koncu canneskega zborovanja kaže, da je ostala Francija dosledna Clemenceaujevi politiki vključno menjavi vodilnih državnikov. Vztrajanje pri tej politiki je sicer ohranilo politično moč francoski državi, vendar pa trpi vsa Evropa vsled tega. Kako dolgo bo mogla vzdržati Francija gospodarske posledice te politike, je seveda drugo vprašanje. Kakor vse kaže, bo Francija kmalu politično osamljena na zapadu, zato je verjetno, da bo posvečala svojo pozornost slejkoprej slovenskim vzhodu. Iz teh kombinacij je Rusija za sedaj sicer izključena, toda bodočnost nam utege tudi v tem oziru prinese presenečenje.

Nova pota Tretje internacionale

S polomom boljševskega eksperimenta v Rusiji je postal položaj proletarskih oficijelnih strank socialistične, komunistične in reformistične barve precej drugačen. Potek dogodkov v Rusiji je na eni strani dokazal, da je boljševizem utopija, na drugi strani pa prisilil komunistične pravke, ki vodijo današnjo Rusijo, da so napravili tako kretanje na desno, da je od bivšega komunizma prav malo ostalo.

Umevno je, da so vse proletarske stranke pozorno zasledovale najnovejšo smer ruske politike, ki utegne temeljito izpremeniti smerice velikih mednarodnih proletarskih strank.

Izvrševalni odbor Tretje internacionale v Moskvi, ki je bil še pred dobrim letom velika politična sila, je prvi občutil posledico poloma boljševizma v Rusiji. Dobro je še vsem v spominu s kakšnim pompom so se na drugem zborovanju Tretje internacionale odločile one znamenite točke, ki so tvorile temelj Tretji internacionale. Tretja internacionala se je čutila tedaj tako močno, da je naravnost predpisala vsem svojim strankam ne glede na krajevne razmere in na dejanski položaj raznih komunističnih strank ali takih, ki so hotele pristopiti k Tretji internacionali, stroge pogoje za vstop v Tretjo internacionalo. Takrat je bilo to umevno. Boljševsko valovanje je bilo v nekaterih krajih Evrope, posebno v Italiji v polnem teku in znameniti predstavniki Tretje internacionale so z gotovostjo računali z izbruhom svetovne revolucije. Zato se je njih pozornost obračala v glavnem proti revoluciji nevarnim reformističnim in zmernejšim močim v proletarskih strankah. In izvršilni odbor Tretje internacionale je odločno zahteval »čiščenje« komunističnih strank, ki naj izključijo iz svoje srede vse, ki se brezpogojno ne udajo ukazom izvršilnega odbora. Toda uspeh teh ukazov ni bila revolucija, pač pa cepitev internacionalnih strank v komunistične in socialistične. In kar je najzanimivejše pri tem cepitju, je to, da so bili komunisti povsod v manjšini. To se je zgodilo celo v Italiji, kjer se je zdelo revolucija pred duri, in kjer se je vršil vse predhodni boj socialistične stranke v znamenju sovjetske republike. Torej se je zgodilo, da so postali komunisti povsod neznatna stranka brez moči in brez avtoritete, ker politični strokovnjaki so ostali v veliki večini v stari večinski stranki.

Vsled tega oslabilenja proletarskih strank je zadobila meščanska reakcija večji polet in vodi do danes skoraj z lahko bojo proti proletariatu, ki je popolnoma opustil misel na revolucijo. Vprašanje revolucije in velikih izprememb je prešlo v več ali manj strokovno teoretiziranje.

Pa tudi nastale nove komunistične stranke niso bile složne. Notranji razjedači boji so povzročili še nadaljnje cepitve teh članic Tretje internacionale, da se je število »čistih« komunistov z vsakim dnem krčilo. In ta proces razpadanja traja še dalje. Ta razpad in to umiranje komunizma je še pospešilo polom komunističnega eksperimenta v Rusiji. In tako se je Tretja internacionala polagoma razhajala, da je nje izvršilni odbor v Moskvi nekaj pastir brez črede.

Slepo vztrajanje pri neprožnih dogmah komunizma in pri oni 21-tih točkah, ki je privredilo Tretjo internacionalo do njene današnje brezpomembnosti, pa bi bilo danes v protislovju z oficijelno politiko edine takozvane komunistične republike. Zato je morala tudi ta proletarska mednarodna ustanova, ki je še pred dobrim letom predstavljala važen činitelj v svetovni mednarodni politiki, revidirati svoje

stališče, da pride njeno delovanje v skladnost z oficijelno politiko boljševske ruske vlade. Toda tudi z ozirom na mednarodni položaj proletariata je postal preobrat potreben. Obstaja namreč resna nevarnost, da pride Tretja internacionala na ničlo in se zgodi z njo isto kot z drugo in s takozvano poltretjo internacionalo. Proletariat pač čuti potrebo imeti veliko in močno svetovno internacionalno ustanovo, ki odgovarja dejanskemu položaju. Zato utegnemo dobiti v kratkem novo internacionalo, ki bi seveda Tretjo internacionalo izpodrinila.

Vsled omenjenih razlogov je izvršilni odbor Tretje internacionale odločno krenil s stare poti nepopustnega dogmatizma in izdal parolo enotne fronte. Ta korak je tako »kretanje na desno«, da mora zadiviti celo najhujše reformiste v socialističnih strankah. Posebno jasen je v tem oziru letošnji januarski proglas izvršilnega odbora Tretje internacionale, iz katerega naj pomembno najzanimivejše odstavke.

Izvršilni odbor komunistične internacionale in internacionala rdečih sindikatov sta v zadnjih treh sejah pretresala svetovni položaj, položaj mednarodnega proletariata in sta prišla do zaključka, da zahtevajo dejanske okoliščine edinstvo vseh sil mednarodnega proletariata, ustvaritev enotne fronte vseh proletarskih strank brez ozira na nasprotja, ki jih dele, da so le pripravljeni za skupni boj v dosegu takojšnjih neodložljivih zahtev proletariata. Izvršilni odbor komunistične internacionale je napovedal za 22. febr. 1922. večji sestanek, h kateremu se pozivajo vse komunistične stranke, ki naj pošljejo dvakratno število odposlancev. Istočasno vabi proletarce vseh ostalih strank, naj napravijo, kar je mogoče, da se tudi njihovi predstavniki pripravijo za skupni cilj.

Po dolgem pregledu zadnjih svetovnih dogodkov prične proglas zopet govoriti o enotni fronti, kjer pravi med drugim: Če si ne upate spustiti se še v odločilno borbo, če si ne upate započeti z orožjem v roki boja za dosego proletarske diktature, če si ne upate v velikem boju nasproti reakcionarnim trdnjavam, zberite se vsaj, da vojujete boj za življenje, boj za kruh, boj za mir. Za ta boj združite se v enotno bojno črto, združite se kot proletarski sloj proti sloju izkoriščevalcev in razdiralcev sveta. Porušite pregrade, ki stoje med vami: komunisti ali socialni demokrati, anarhisti ali sindikalisti, pritecite v bojno črto proti sedanjemu ubožstvu.

Komunistična internacionala je vselej pozivala delavstvo, ki je za proletarsko diktaturo in za sovjete, da se združuje v neodvisnih strankah. Ona ne preklicuje nobene izgovorjenih besed glede ustanavljanja in sestavljanja neodvisnih komunističnih strank. Toda ne glede na vse ono, kar nas ločuje, vam komunistična internacionala kliče: Proletarci in proletarke vseh strank! Napravite enotno fronto za smotre, ki so vam skupni. Vsak delavec naj si bo komunist ali socialni demokrat, sindikalist ali pristaja krščanskim in liberalnim organizacijam se upira temu, da mora dan za dnem berati pred vrati tvornic za delo; vsakdo se boji, da ne bo vržen na cesto. In zato je potrebna združitev vseh za boj proti vsemu, kar pospešuje brezposelnost. Ta združitev je potrebna v boju za nadzorstvo industriji, ki ni le v interesu proletariata, ampak tudi širokih slojev male buržoazije, ki ječi pod težo visokih cen. Vsi delavci, naj si bodo komunisti ali socialni demokrati ali člani krščanskih ali liberalnih organizacij imajo interes, da kapitalistična diplomacija ne zaneti novega svetovnega požara: zato je potreben boj proti oboroževanju, proti kapitalističnim spletkam.

Komunistična internacionala pozivlja vse komunistične delavce, pozivlja vse vedno delavstvo v delavnicah, v zborovnih dvoranah, da se združijo v eno delavsko družino. Ustvarite si železno voljo proletarskega edinstva, proti kateremu naj se skrha vsak napad, od koderkoli naj prihaja.

Nato govori proglas tudi o diktaturi proletariata, toda precej previdno: Vemo pa, da je proletarska diktatura mogoča le tedaj, če je prišla velika večina proletariata do nje potem izkušnji. Zato hoče komunistična internacionala, hočejo vse komunistične stranke potrpežljivo korakati skupno z vsemi proletarci, tudi tedaj kadar se hočejo le ti bojevati v okvirju meščanske demokracije.

K temu proglasu bi bilo še dodati, da je prišel že poprej izvršilni odbor do nazorov, ki so čisto reformističnega značaja. Dopač recimo parlamentarno sodelovanje. Sicer pa omenjeni proglas dovolj jasno govori. Različni Serrattij in drugi taki močje imajo v tej spreobrnitvi ruskih komunistov veliko zadoščanje. Tako se je po polomu uradnega boljševizma ruske vlade zrušil tudi komunizem in komunistična taktika Tretje internacionale. Veliki napori in pretirana upanja ljudskih množic, ki so jih komunistični in socialistični demagogi spravili v revolucionarno ekstazo, so s tem korakom Tretje internacionale tudi teoretično pokopana. Izkazalo se je, da je bilo rdeče blago, ki so ga prodajali komunisti in socialisti delavstvu, le iz papirja, toda kramar je ostal zdrav, opeharjen pa je proletariat.

Urad „Polit. društva Edinost“ je danes, v nedeljo, ves dan odprt. Kdor nima še glasovnice, naj pride gotovo ponjo.

Znamenje časov

Te dni je »Piccolo« besedil na dolgo in široko o uspehih občinskih volitev po deželi in se je kazal strašno zadovoljnega. Mi pa vemo dobro, da te zadovoljnosti v resnici ni, da je le prisiljena, hlinjena. Tako nam govori že dejstvo, da to pot nismo nič videli tistih masno tiskanih naslovov nad poročili o izidih volitev: »slajna zmaga« itd. O volitvah v Furlaniji je zatrjal le, da se je njihova »zveza« »slajno manifestirala«, da se Furlanija »vzbujala«. V resnici pa so italijanski nacionalisti v Furlaniji pridobili večino le v kakih petih, šestih občinah. Vse druge so morali prepustiti popolarom, komunistom in socialistom. Porazen udarec pa jih je zadel s tem, da so pogoreli v najvažnejših občinah, v središčih Furlanije: v Gradiški, Krmini in Cervinjanu. Edino v Trzinu so »zmagali«. Ali, ne vprašajte nas — kako? Na volišče prve sekcije — najvažnejše — so proti koncu volitev padli kakor z neba »nepoznani« razbojniki, ki so razbili žaro in pometal glasovnice po tleh! Kaj se je zgodilo potem, si lahko mislimo. Bila je to »zmaga«, ki bi se je vsaka dostojna stranka morala le sramovati.

V Furlaniji so torej pogoreli tako temeljito, da morajo tudi slepi in glupi videti to dejstvo. »Piccolo« le hlini zadovoljstvo, da slepi sebe in svoje občinstvo. Mi mu iz srca privoščamo to »zadovoljstvo«.

Tudi z izidom volitev v slovenskih občinah je »Piccolo« baje zadovoljen. Vidi namreč na obzorju ugodna »znamenja časov«. Stiri taka znamenja so: Nabrežina, Sežana, Mavhinje in Devin. Skromno je postalo to glasilo z Goldonijskega trga. Zadoštujejo mu štiri izjeme med nad 150 slovenskimi občinami.

Gori označene štiri občine so »Piccolu« »znamenja časov«, ki mu dajajo pado, da pride v bodočnosti do mirnega sožitja med obema narodoma. Kajti, njegovo trdno uverjenje je da mu govori, da ni v interesu Slovanov, niti ne potreba Italijanov, da bi se poostrovali boji, ki jih je Avstrija zanetila med obema plemenoma. Skrajno škodljiva da je za koristi Slovanov tista politika slovenskih »koraj-irendistov! Sežana, Mavhinje, Nabrežina in Devin so nam »znamenja«, da so tudi na slovenski strani začeli spoznavati to resnico.

Kakšno je resnično razpoloženje pri tem listu za mirno sožitje in kakšno je njih poštenje v političnem boju, nam predloča dejstvo, da nikdar ne morejo izhajati brez »denunciacije«. Mi ne mislimo na nikak irendentizem, odklanjamo pa »sožitje«, ob katerem bi bili oni absolutni gospodarji, mi pa politični heloti! To hočejo oni! In če nam govore o miru in bratstvu, je to le hinavstvo, poizkus varanja našega ljudstva.

Tudi to je »znamenje časa«, da ne ponujajo roke v spravo nikjer, kjer ne gre to v prilog njihovim nacionalističnim načrtom. In to ve dobro naše ljudstvo in zato je na volitvah tako zgovorno in enodušno odklonilo tako hinavsko in zavratno vabo. »Znamenja časov« govori pač drugače, nego pa slepmiši »Piccolo«.

Tudi mi smo za spravo in mirno sožitje. Razlika je le v tem, da mi želimo resnično pomirjenje, ki pa je možno edino le na podlagi popolne in brezpogojne enakopravnosti med obema plemenoma. In dokler ne izrečejo italijanski nacionalisti odkrite besede za tak sporazum, je vse njih besedičenje o interesih slovenskega prebivalstva le puhla fraza, neresnica in poizkus varanja. Zato smo uverjeni, da tudi v tistih naših občinah, kjer hoče »Piccolo« videti sebi ugodna »znamenja časa«, pride do odločne reakcije od strani vseh poštenih elementov, ki bodo zahtevali strogo ravnost od tistih, ki so se zagrešili proti dolžni narodni disciplini in s tem proti interesom — materialnim in moralnim — naše narodne celokupnosti.

»Znamenja časov«, kakor so jih prikazale na obzorju občinske volitve na Goriškem, Notranjskem in Koroškem, so v resnici v zadovoljstvo nam in ne »Piccolu«. Saj je to priznal isti »Piccolo« sam, ko je pod prvim, zanj poraznim vtisom, izrečno ugotovil, da so bile volitve v naših krajih enodušna slovenska manifestacija. Pozneje se-le je začel — da bi pred svojo javnostjo izbrisal ta vtis — zasledovati na nebu »znamenja časov! Je pač nesrečen astronom!

Dnevne vesti

Kako so štel! To nam govorijo že prve številke, ki jih je objavil »Piccolo«. V Barkovljah so našli le 982 Slovencev in 4248 Italijanov! Če bi našli nasprotno — 982 Italijanov in 4248 Slovencev — naj bi se bilo, dasi smo uverjeni, da bi tudi to število Italijanov bilo previsoko. Ugotavljamo, da so v Barkovljah na volitvah do največjih časov zmagovali Slovenci z veliko večino. Vprašamo, ali je taka sprememba v narodnostnem oziru verjetna v tako kratkem času? V Barkovljah je 375 otrok, v italijanski komaj polovica. In se od teh je zopet polovica naših otrok. Na približno 200 italijanskih otrok bi prišlo po ljudskem štetju 4248 Italijanov, na 375 slovenskih pa le 982 Slovencev! Primite se za glavo! V zgornji okolici so našli v letu 1910, 7714 Slovencev, sedaj pa le 5667! Kako je to možno? Kolikor je znano nam, se v dobi po prevratu našli okoličani niso izseljevali, razen morda kakšne posamezne izjeme. To so ljudje, ki imajo svoja zemljišča in ki so z vsem srcem navezani na svojo grudo. Kako se je torej število Slovencev tako skrtilo? In od kod so vzeli Italijanov v zgornji okolici? Na Opatnem imamo Tržanov svoje dvorce in na nekaj že-

lezničarjev je tam. Po vseh drugih vaseh pa ga ni Italijana razen morda kakšnega občinskega organa. Če vzamemo na debelo, jih more biti par stolet, nikoli pa ne tisočev! Kar so jih našli, so torej skoraj vsi le na papirju. To ni bil popis ljudstva, ampak potajevanja resničnih razmer! Taka »statistika« ne odgovarja nameri resnične statistike in noben pravičen človek ji ne more priznati veljavnosti!

Dobil smo zadoščanje! Senator Bombig je slednjič vendar odgovoril na odprto pismo poslanca Podgornika, kjer ga je ta pozval, naj pove, kdaj so Slovenci odklonili kako ponujano jim spravo. Senator Bombig se opravičuje, zakaj da odgovarja tako pozno na Podgornikovo odprto pismo, objavljeno v »Edinosti«. Izjavlja med drugim: »Gotovo nisem govoril o zavrnjenih predlogih sodelovanja, niti o brezmejnih zahtevah gospodstva« (s slovenske strani). S tem je trdil v »Piccolovu« poročilu — o kateri so govorili tudi drugi tržaški listi — o naši pretežni nespravičnosti izpodbija od v tem slučaju najbolj merodavne osebe, gospoda senatorja Bombiga samega. Stvar je s tem za nas zadovoljivo rešena. Veseli nas, da jo je moral nam v prilogo rešiti ravno tak naroden nasprotnik, kakor je senator Bombig!

Koliko strank je nastopilo na Goriškem med Slovenci? Vsak slovenski vrbec zna, da so nastopile pri občinskih volitvah med nami na Goriškem samo tri stranke in sicer: Slovenska narodna stranka, ki predstavlja ogromno večino naroda, ter nadalje neznačne manjšine, ki se nazivajo komuniste in socialiste. V četrtkov »Edinosti« smo pokazali, da ti naši komunisti in socialisti niso tako hudi strankarji ampak v prvi vrsti nezadovoljnejši v krajih porušenih od vojne.

Sodaj pa, dragi čitatelj, vzemi v roko »Piccolo« z dne 19. t. m. in braf na drugi strani poročilo o goriških volitvah. Glasom »Piccola« je nastopilo med nami nič manj nego trideset strank, in sicer: Lavoratori, piccoli possidenti, liberali, liberali dissidenti, democristiani, nazionalisti slavi, grandi possidenti, contadini, promessio sloveno, liberali nazionalisti, comunisti, blocco conservatore, socialisti, senza colore politico, conservatori sloveni, contadini proprietari, agrari, blocco nazionale sloveno, partito agrario, minoranza nazionale, lista concordata slovena, nazionalisti democratici, commercianti (v Nakiem), concentrazione slava, lista senza partito, operai, partito incolore, unionisti! Kolozalno. Manjka samo še zionisti, jakobinci, goeli in gibelini, Atilova in Agamenonova stranka!

Tako torej informira »Piccolo« svoje čitatele in široko italijansko javnost o naših razmerah. Človek, ki ne pozna naše dežele in ki čita »Piccolove« klobazarije, si bo res mislil, da so tam, kjer se čitajo dva goriška Slovencev, vsaj tri politične stranke. »Piccolo« prinese približno enkrat na mesec na mizo svojih čitatelej svoj neodkritostni ričet o pomirjenju med Slovani in Italijani v Julijski Krajini. Če bi bilo »Piccolo« res tako ležeče na tem pomirjenju, potem bi ne informiral italijansko javnost na tak način o naših razmerah. Kdor hoče stopiti v boj ali v pogajanja s svojim nasprotnikom, ima kot prvo nalogo to, da kolikor mogoče dobro pozna svojega nasprotnika. To pa, kar dela »Piccolo«, je politika pitca noja. Ni mu mar za pomirjenje med obema plemenoma naše dežele, ni mu mar za pravilno informacijo svojih čitatelej, ni mu mar za resno, stvarno politično delo, glavno je, da nas smeši oziroma zanikuje in briše s površja našega planeta. Naj bomo demokratska narodna stranka, unionisti, samo ne slovenska narodna stranka. Le tako naprej! »Piccolo!« Le porjavljaj globoko svojo glavo v pesek, nam je to prav. Le kričite, da nas ni, ker nas nečete videti. Mogoče vendar veste, kakšen je navadno konec take novejše politike. Pa kaj bi vam dali lekcijs! Zahvaljujemo se vam rajši za izvrsten dovtip o tridesetih strankah! Saj so karnevali v zadnjih letih tako klavni!

Policijska ura na dan volitev. V smislu zakona od 13. junija 1913. šte. 631 o prodaji alkoholnih pijač na dan volitev je odredila kr. Kvestura:

1.) v mestu Trstu in njegovi okolici je v nedeljo in ponedeljek, 22. in 23. t. m., prodaja in točenje alkoholnih pijač, ki imajo čez 12 gradov, absolutno prepovedano.

2.) ta dva dneva se morajo krčme, vinotoci, naj se v njih smejo zadržati gostje del časa ali ne, kakor tudi žganjarnice zapreti ob 4 popoldne. Prestopniki se bodo kaznovali po zakonu ter se bo glede njih predlagalo, naj se jim suspendira izvrševanje obrti oziroma naj se jim vzame licenca.

Trst, 19. januarja 1922. Kvestor. Seja juristično-upravnega odbora. Juristično-upravni odbor Deželne posvetovalne komisije bo imel v torek, 24. t. m. ob 3 uri in pol popoldne v dvorani šte. 26 v vladni palači sejo s sledečim dnevnim redom:

1.) poročilo predsednika; 2.) načrt za odlok-zakon za raztegnitev zakona od 30. junija 1889 štav. 6144 o javni varnosti ter drugih določb te vrste na nove pokrajine; 3.) načrt za odlok-zakon o izvrševanju inženirskega polikla;

Trst, 21. januarja 1922.

Slovenski otrok v slovensko šolo! Brzjavka iz Tridenta nam javlja, da izda vlada odlok-zakon, glasom katerega izvršujejo svojo šolsko obveznost, le tisti italijanski stariši na južnem Tirolskem, ki pošiljajo svoje otroke v italijansko šolo. Potemtakem bi italijanske stariše, ki ne ne pošiljajo otroka v italijansko šolo, zadel posledice, ki jih določa zakon glede starišev, kateri ne zadoščajo šolski obveznosti. Vprašanje je seveda tu, ali odlok ne dotika naravne pravice in oblasti starišev nad njihovim otrokom? Pa pustimo to! Prav je tako, da hodi italijanski otrok v šolo, v katero spada po naravi! Tako naziranje je tudi naše. Ravno zato pa smemo zahtevati, da mora to pravilo veljati ravno tako za neitalijanske otroke! Slovenski otrok spada torej edino le v slovensko šolo. Če vlada noče biti kričaje krivična, pristranska in nedosledna, se mora postaviti na stališče, da neitalijanski otrok, ki prihaja v italijansko šolo, ne zadošča šolski obveznosti in da morajo torej njegove stariše zadeti posledice tozadevnih zakonskih določb. In mi bi izvedli še nadaljno logično posledico: da bi morala oblast kaznovati vse

tiste, ki z nedovoljenimi in često nemoralnimi sredstvi zvabijo neitalijanske otroke v šolo, v katero glasom gori navedenega odloka — ne spada, in ki torej zavajajo stariše, da ne zadoščajo šolski obveznosti. Le tako bi vlada dokazala, da je enako pravična napram vsem svojim državljanom in da hoče potegniti zapah proti vsakemu raznarodovanju šolske mladine! Saj utemeljuje vlada svoj odlok ravno s poudarjanjem, da hoče preprečiti vsako raznarodovanje italijanskih otrok s strani Nemcev. Dobro! Toda nam se zdi, da živimo vsi pod tistim solncem, da smo vsi državljani iste države, da veljajo za vse enako isti zakoni in da je zato vlad neizogibna dolžnost, da napram vsem enako izvaja zakone! Če ni temu tako, potem država ni več pravična, redna in — pravna! Naj čujejo torej gospoda v Rimu, slovenski in hrvaški otrok v Julijski Krajini spada edino le v slovensko, oziroma hrvaško šolo — šolo torej, ki ga more edina res učiti in ga vzgajati, kakor uče vsi pedagogi sveta. Slovenski otrok v slovensko šolo! Ta pravica in dolžnost nam izhaja tudi iz gori omenjenega dekreta.

Evidenca vojakov. V svrhu vojaške evidence se pozivajo brez izjeme vsi mladeniči, stanujoči v mestu in spodnji okolici, ki so rojeni v letih 1901., 1902. in 1903., naj se zglašijo oziroma dajo zglasti po starih ali sorodniških ob nize navedenih dnevi pri anagrafičnem uradu (ulica Sanita 26, II) od 9 do 12. Seboj morajo prinesiti rojstni list: 25. januarja 1922: rojeni v letu 1921. od črke A do črke D — 26. januarja: rojeni v letu 1901. od črke E do črke O — 27. januarja: rojeni v letu 1901. od črke P do črke Z — 28. januarja: rojeni v letu 1902. od črke A do črke D — 30. januarja: rojeni v letu 1902. od črke E do črke O — 31. januarja: rojeni v letu 1902. od črke P do črke Z — 1. februarja: rojeni v letu 1903. od črke A do črke D — 2. februarja: rojeni v letu 1903. od črke E do črke O — 3. februarja: rojeni v letu 1903. od črke P do črke Z — Mladeniči, zgornje okolice se morajo zglasti pri načelnikštvu na Opatih. Kdor se ne zglasti, bo kaznovan po zakonu. — Trst, 20. januarja 1922. — Muncipij.

Mladinsko društvo »Prosveta«. Danes odpadajo mandolinistične vaje radi volitev. Odbor. Tržaška kmetijska družba. Odborova seja bo prihodnji četrtak ob 4 uri pop. Ker se bo razpravljalo o važnih zadevah se prosijo gg. obzorniki, da se seje točno udeležijo.

Iz tržaškega življenja

Identiteta sedmih zločincov. Tujtajnje policijsko oblastvo je identificiralo sedem sumljivih oseb, ki so več ali manj krive roparskega umora v menjalnici Bolaffio. Policija ne da u identificiranih osebah najmanjših podatkov, da ne izgubi potom tiska pravo sled. Vendar se da sklepati, da so že v roki pravice dva ali trije zločinci. Dozdeva se, da spada tudi Gherdo med nje. O soferju Pecchiarju se ne more še prav soditi, kakšno vlogo je igral pri roparskem umoru. Policija preiskuje dalje zamotane zadeve.

Zločinec z ranjenim licem ni še padel v roke pravici. Včeraj in predvčerajšnjim je krožila po mestu govorica, da je aretirala policija pri Sv. Ivanu onega zločinca, ki je dobil, ko se je odcepil s Pecchiarjem svojim avtomobilom po ulici S. Nicolò kroglo v lice. Policija je proglasila to govorico, ki vzmernirja meščanstvo, ki se je komaj malo pomirilo sprico groznega dogodka, za — izmišljotino. Je sicer res, da je bilo aretiranih pri Sv. Ivanu nekaj oseb, toda te osebe so bile aretirane, ker so le na sumu.

Včeraj jutraj so uvedli policijski agentje preiskavo v stanovanju nekega meščana. Dozdeva se, da je bila ta preiskava izvršena v ulici del Rivo. Aretirani je bil tudi lastnik omenjenega stanovanja. Agentje so ga odcepili na policijo. Toda med potjo so ga obkolili radovedni meščani: bili so mnenja, da je Bolaffijev morilec. Agentje so komaj preprečili meščanom, da niso planili na aretiranca in ga nabili. Na tekalšču V. E. III. se je pridružil ljudstvu, ki je spremljalo aretiranca vso pot, še gneč radovednega občinstva. Iz gneče so se zasilili klici: Ubijte ga, ubijte ga! Je Bolaffijev morilec. Nekoliko vročkrvnih meščanov je celo pretepalo aretiranca. Taki in slični klici ter tu pa tam kaka batina je spremljala aretiranca do glavne policije. Aretiranec je bil zasilan. Kaj je izpovedal, ni znano: policija drži zasiljanje tajno. Pol ure potem, ko je bil pripeljan aretiranec na policijo, so pripeljali v omenjeno splotje nekega tramvajskega uslužbenca. Dozdeva se, da je tramvajski uslužbenec obdolžen nekega roparskega napada. Včeraj je bil tudi aretirani neznanec, ki je imel nekaj prsti na obrazu. Ravno radi tega so ga aretirali, a dozdeto se, da ga bodo izpustili, ker je baje nedolžen.

Vesti iz Goriškega

Promocija. G. Igo Gruden iz Nabrežine je bil nedavno na vseučilišču v Pragi promoviran za doktorja prava. Čestitamo. Vrtobja. Izid občinskih volitev. 1) Vpisanih volitev: 510, 2) volilo je: 406. Jugoslovenska narodna stranka je dobila 211 — 205 glasov, komunistična pa 202 — 195. Zmagala je narodna stranka, ki dobi 12 starih dočim dobi komunistična 3. — Vsi volilci so šli do skrajnosti disciplinirani na volišče, kjer je vladal ves čas red in mir. Sneg je kriv, da se ni odzvala okrog 40 volitev, dočim je ostalih 60 bilo fizično zadržanih.

Vesti iz Notranjskega

Planina pri Vipavi. (Občinske volitve). Osem dni pred volitvami smo imeli občni zbor vseh volitev, pa žal, da na skupni nastop pri volitvah se nismo mogli zediniti. Stari občinski odbor je odklonil po svojem taktiku vsak sporazum. Potemtakem je prišlo, do rezultata, kateri se je splošno pričakovalo: med novimi 15 obč. odborniki ni ne starega župana ne starega tajnika. Pač pa so bili trije stari zaslužni odborniki nanovo voljeni. Mnogo sitnosti, truda in nepotrebnega dela (komisija je neprenehoma delala celih 30 ur. Gotovo rekord v vsej Julijski Krajini) so napravile sila različne gla-

sovnič. Vsa je hotel po svojem nekaj spreminjati in nazadnje je bilo veliko glasovnic za-
trženih, oziroma imen kandidatov (54) neza-
dostno označenih. Novi odborniki so vsi trdno
narodnega in krščanskega mišljenja. Obilo bla-
goslavlja!

**Podružnica Slovenskega planinskega dru-
štva v Vipavi,** priredi dne 1. svečana t. l. zve-
čer v dvorani g. vd. Hrovatica v Vipavi
«Planinski ples». Preskrbeljbo bo za vsako-
vrstno zabavo h kateri vse prijatelje planis-
tva vlnjudo vabi. — Odbor.

Vesti iz Istre

Iz Sapljan. V sredo zvečer se je dogodil pri
nas zanimiv slučaj. Nedaleč od postaje se je
utrgal kos hriba in se vsul na železniško pro-
go, koder je ravno vozil prazen tovorni vlak.
Sreča je hotela, da je bila lokomotiva iz izven
soteske in se je tako osebe vlaka rešilo vsake
nežgode. Vozovi pa so ostali vsi več ali manj
poškodovani. Iz St. Petra in Reke so se pripo-
ljali oddelki delavcev in se lotili takoj železniške
proge, vendar pa trpi do sedaj vse čiščenjski
in poštni promet občutno zamudo.

Rnjževnost in umetnost

«Novi Rod», Mladinski mesečnik »Novi
Rod» je z decembrskim številko 1921 za-
ključil prvi letnik svojega obstoja. Kako se
je list v tem času obnesel?

Po vsebinski strani vseskozi častno. Kar se
je o «Novem Rodu» do danes čitalo in izrazilo
sodb, mnenj in utisov, vse lahko strnemo v kratko re-
senco: kjer se je »Novi Rod» pokazal, si je
namah osvojil srca in glave, potrdil je so-
glasno prepričanje, da je najboljši sloven-
ski in celo jugoslovanski list za mladino.

Cela kopa naših najboljših leposlovcev
daje obelodan vsebini prvega letnika. V
pesniškem delu so sodelovali: Albreht
Ivan, Batagelj Anton, Bevk France, Gradnik
Alojz, Gangl Engelbert, Golar
Cvetko, Gruden Igo, Kosovel Stano,
Ločnikar Franc, Lovrenčič Joža, Meško
Ksaver, Pastuškin, Peterlin-Petruska,
Roš Franjo, Sardenko Silvija, Širok Ka-
rel in Zgur Fran. S prozo so prispevali:
Albreht Ivan, Batagelj Anton, Bevk
France, Golar Cvetko, Gradnik Alojz,
Kmetova Marija, Kosem Zvonimir,
Levstik Vladimir, Lipah Fran, Ločnikar
Franc, Mazi Vilko, Meško Ksaver, Mil-
činski Fran, Pastuškin, Pogacnik Fran,
Pregelj Ivan, Ribičič Josip in Zorec Ivan.
Spise poučne vsebine so dali na razpo-
lago: Bevk, K. R., M. M., Simonov
Marko, Skolčić Jakob in drugi.

Ta številna četa pisateljev in pesnikov,
ki jih srečujemo v naših leposlovnih vest-
nikih med propagatorji kulture vedno na
odličnem mestu, je pod skrbnim in do-
brim uredništvem pesnika Janka Samca
dvignila »Novi Rod» tako visoko, da se
naš list brez strahu lahko postavi ob hok
mladinskim mesečnikom drugih, velikih
narodov. Pregled vsebinske plati »No-
vega Roda» je torej bogat in more tekmo-
vati z vsemi podobnimi publikacijami v
naši posredni in neposredni bližini. Mar-
ljiv bravec prvega letnika našega mlad-
inskega lista res ne ve, kateremu spisu bi
med obilnim gradivom priznal prvenstvo.
Dobro, lepo in točno je v »Novem Ro-
du» malone vse, ali baš vse prekašajo
menda Mitinskega pestre, po ideji in
obliki dovršene »Zgodbe kraljeviča Mar-
ka», ki se niso zaključene in bodo izhajale
še nekaj časa v novem letniku. Z nasla-
dom in pridom bere mlado in staro Golarje
okusno prirejene pravljice in Vlad. Levstik-
ove basni. Tudi pesniško gradivo je
srečno zadeto in dobro izbrano.

Slike za prvi letnik je risal slikar A.
Bučnik. Letos prevzamejo to nalogo razni
slikarji.

Drugi letnik »Novega Roda» bo, ko-
likor je še sedaj mogoče presoditi po na-
črtih, za katerih izvedbo jamči uredništvo
lista, zopet korak naprej.

«Novi Rod» dobi na zunan in na znotraj
novo opremo. Uredništvu so se javili po-
leg starih še novi sodružniki, doposilali so
mu obilo dobrega gradiva, pesniškega,
priredbenega in poučnega. «Novi Rod»
bo letos posvečal pažnjo tudi realni strani
otroškega življenja, vzgajal in varo-
val bo našo dečo k dobremu in lepemu,
pa tudi koristnemu. Vsa otrok in vsak
odrasel prijatelj naše boljše bodočnosti
bo našel v listu svojo zanimivost.

«Novi Rod» živi za plemenite cilje in
potrebuje pri tem samo skromne, a ne
milostne gnotne podpore. Naročnina na

list je malenkostna. Vsaka številka stane
za naročnika 1 lito, cel letnik dvajset
lir. Naročnina se plačuje lahko tudi čet-
ir in polletno. «Novi Rod» se najlaže na-
roči pri šolskem vodstvu ali učitelju, ki
potem naznani upravi v Trstu koliko iz-
vodov potrebuje za svoj kraj.

Vsaakega učitelja, roditelja in prijatelja
naše mladine dolžnost bodi, da za »No-
vi Rod» čimbolj deluje in ga neumorno
širi. Glasom sklepa organizacijskega od-
seka učiteljskega društva mora vsaka
učna moč prevzeti in razprodati vsaj pet
izvodov »Novega Roda». Odjemalcev za
tek par številki ne bo nikomur težko pri-
dobiti. Naročniki se bodo najprej ogle-
sovali med otroci, potem med boljšimi
hišami, ki dajo nekaj na branje in slednjič
tudi med ustanovami. Brez »Novega Ro-
du» ne bi smela biti nobena čitalnica,
nobeno bralno ali podobno izobraževalno
društvo, nobena knjižnica, nobena ob-
čina. Vsaka občina lahko utрпи po par
lir na mesec in naroči po nekaj izvodov
lista za najubožnejšo dečo. Seveda spa-
da list tudi v vsako šolsko in zasebno
knjižnico.

Zato pa na krepko in vztrajno delo za
«Novi Rod». Kdor dela zanj, deluje za
občno prosveto, za kulturno povzdigo
naše mladine, za dobrobit naše bo-
dočnosti.

«Novi Zapiski». Mesečna revija »Novi Zapi-
ski» je izšla. Prva številka ima jako lepo mo-
govrstno, silno poučno in solidno vsebino. Ta
prva številka prinaša tri članke in sicer dr.
Draž. Lombarja programatični uvodnik, noda-
le lepo in zaokrežen silno poučen članek o
Washingtonski razorožitveni konferenci, iz ka-
tere je posneta logično misel o predstoječem
svetovnem boju za nadvlado rumenega ple-
mena v svetu, ter končno A. Prepeluha članek
«O našem ustav, sporu». Pregled je razdeljen
na 4 oddelke, na politični, gospod., socialni in
kulturni. Politični pregled je stvaren. Gospo-
darski pregled obravnava problem slov. za-
držništva po vojni izpod peresa praktičnega
zadržarja. Socialni pregled podaja sliko so-
dobnega ženskega gibanja v Jugoslaviji in o
novi fazi socializma med praktičnimi Angleži.
V kulturnem pogledu je najti globok esej dr.
Regalija o slovenski umetnosti, iz katerega je
posneti, da Slovenci tudi na tem polju niso
še le od večerj ter kritiko Ivana Zorca o slov.
uradnem izrazoslovju. — Prva številka ima
torej le prvovrstno izbrano vsebino. Celotna
naročnina K 100, posamezna številka 10 K.
Naroča se pri upravi »Novih Zapiskov», Ljub-
ljana, Brez 12. Zahtevajte revijo na ogled! Brez
dvoma so »Novi Zapiski» prva vodilna revija
med Slovenci, brez katere izobraženec biti ne
more in ne sme!

Nova književnost. — Sv. Peter Klaver, apo-
stol zamorcev. Kratke životospise, priredil o.
Janez Pristov, S. J. Cena 2 liri. Naroča se pri
Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Miklo-
šičeva c. 3, ali pa pri Jugoslovanski bukvarni
v Ljubljani.

Klic Božji. Verska igra za dekleta, v treh
dejanjih. Francoski spisal afrik. misijonar o.
Jože Bacteman, prevl. Anglik. Cena 2 liri.
Dobi pri družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani.
Istotam izhajata tudi misijonska mesečnika
«Odmev iz Afrike» in «Zamorček».

Gospodarstvo

**Socialni tečaj «Kmetke in delavske
zveze v Gorici».** Kmetstva in delavska zve-
za priredi v Gorici štiridnevni socialni te-
čaj. Socialni tečaj se bo vršil od 2. do 5.
februarja.

1.) Gospodarske naloge Kmetke in de-
lavske zveze; predava agrarni inženir
Rustja Josip. 2.) Organiziranje Kmetke in
delavske zveze in njen poslovnik; pre-
dava inženir Josip Rustja. 3.) Program
Kmetke in delavske zveze; predava dr.
žavni poslanec Štek. 4.) Naloge občine;
predava župan Rejec. 5.) O občinski av-
tonomiji; predava dr. Leopold Bobič. 6.)
O deželni avtonomiji; predava dr. Engel-
bert Besednjak. 7.) Gospodarstvo in va-
luta; predava dr. J. Munič. 8.) Kako naj
dvignemo našo živinorejo; predava živino-
zdravnik Gerbič Josip. 9.) Naš politični
položaj; predava državni poslanec Štek. 10.)
Janez Kerk in njegovo delo; predava
Abram Josip, župnik. 11.) Kulturne sile
krščanstva; predava dr. M. Brumat. 12.)
O organizaciji karitativnega dela; predava
dr. A. Pavlica. 13.) O izobraževalnem de-
lu; predava Bevk France. 14.) O ljudskem
govorništvu; predava dr. M. Brumat.

Zvečer se bodo vršile govorniške vaje
v obliki siudov. Priporočila se fantom, ki
se udeležijo tega socialnega tečaja, da se
doma pripravijo na kratke govore, kratka
predavanja o predmetu, ki si ga sami iz-

berejo; udeleženci naj prijavijo istočasno
s prošnjo tudi predmet, o katerem želijo
razpravljati. To je potrebno, da moremo
razvrstiti kratka predavanja, ki jih bodo
imeli udeleženci socialnega tečaja.

Fantje, ki se želijo udeležiti soc. tečaja,
morajo navesti v prošnji: Ime in priimek,
kraj in starost.

Opozarjamo udeležence tečaja, da bo
stanovanje prosto; hrano bodo morali ude-
leženci sami plačati, toda skrbeli bomo
zato, da dobijo hrano skupno, zato mnogo
bolj po ceni.

Fantje, ki se zanimajo za politično, go-
spodarsko, kulturno organizacijo našega
ljudstva, ki želijo postati ljudski govorn-
iki in predavatelji, naj se tega socialnega
tečaja gotovo udeležijo.

Od fantov, ki se udeležijo tega tečaja,
bo odvšev njegov blagoslov za vso našo
deželo, za vse naše ljudstvo.

Fantje iz Gorice, ki bi se radi udeležili
tega socialnega tečaja, naj vložijo prošnje
do 25. 1. 1922 na naslov: Tajništvo Kmet-
ske in delavske zveze, Gorica, Via Car-
ducci št. 4.

Na delo za boljše dni!

Za Kmetstvo in delavsko zvezo:
Humar Franc, Hudajžna; dr. Josip Bi-
težnik, Gorica, Bajec J. Kamnje

Živinjorejem. Družba sv. Mohorja na

Prevaljah je začela razprodajati povsem
predelano knjigo **Domači živinodravnik** v
tretji izdaji. Zaani pisatelj Bular je novi
izdaji mnogo novega dodal, preskrbel no-
ve slike za boljše razumevanje gradiva ter
knjigo po novih izkušnjah izboljšal. Razen
obilice opisov bolezni je dodal še zbirke
receptov, kakor tudi na koncu abecedni
seznamek knjige bo vinorejcem pripo-
mogla k napredku in blagostanju. Knjiga
stane broštrana 5 lir in se dobi v Gorici
v knjižarni kat. Tisk. Družba, Montova
hiša.

Jugoslovanske železnice. Ministrstvo
prometa v Beogradu objavlja sledečo sta-
tistiko železnice:

Jugoslavija ima v eksploataciji 8035
km železniške proge. Od teh odpada na
zagrebško direkijo v Slovenijo 2782 km.
Kar se tiče privatnih železnic, znaša dol-
žina njihovih prog 1200 km. Dolžina vseh
prograzov torej v državi 9235 km. Ako
se upoštevajo še nedovršene proge Niš-
Knjaževac, Bosanski Novi-Bihac in ne-
katere druge privatne proge, znašajo vse
proge nad 9500 km.

Na državnih železnicah je okoli 80.000
uslužbencev, na privatnih pa nad 15.000.
Za promet imajo državne železnice 1392
lokomotiv in 28.560 vagonov, za ozirotno
proge pa 431 lokomotiv in 7198 vagonov.
Na privatnih železnicah je 458 lokomotiv
in 6743 vagonov.

Dosedanja v inozemstvo predana mno-
žina čehoslovanskega sladkorja znaša po
vesteh čeških listov okrog 16 milijona
kvintalov, to je okrog polovice za izvoz
določenega sladkorja.

**Cirkulacija bankovcev v Čehoslovaki-
ji** narasla v zadnjem tednu staroga le-
ta za 451.280.000 na 12.129.573.000 Kč.
Množina papirnate denarja je narasla
torej skoro za pol milijarda. Navzlic temu
pa ravno sedaj vrednost čehoslovanske
krona silno narašča.

**Nemška konkurenca nevarna Angliji v
Egiptu.** Po statističnih podatkih je padel
uvoz iz Anglije v Egipt za 40%, dečim je
uvoz iz Nemčije v Egipt narasel za 50%.

Cena kruha v Angliji je padla z novim
letom od 10 na 9 pencov, dočim je še
pred letom dni znašala 15 pencov.

Erepsionalnost v Zedinjenih državah se
manjša. Kakor poročajo iz Newyorka, je
število brezposelnih, ki je znašalo še pred
nekaj meseci 3.509.000 oseb, padlo na 2
milijona. Položaj se je v mnogih panogah
industrije zboljšal, zlasti tudi v industriji
jekla.

BAROVI

— Zadnji podeljek je «oranžni cvet» zdru-
žil dva para ljubiteljev se src in sicer gđ. sestr.
Rado in Marico Ivančič z Rauberkomande, z
gospodoma odnosno Andrejem Žuljanom iz
Rimavca in A. Jurco s Posojine. Na njunim
navdse veselim pizu se je mala Nepužlan
Hinka spomnila na svojo svetlečobsko žilo in
nabrala tanjšo med udeleženci gosti 60 L ter
— dodavši k temu ona sama še 10 L — je pre-
dala skupno svoto 70 L Edinosti s prošnjo,
naj ta denar izroči Vodstvu slovenske šole pri
Sv. Jakobu. — Brava Hinka!

Mali oglasi

BAKER, svinec, med in staro železo kupujem
po najvišjih cenah. Skladišče, Via Tesa 16.
108

KUPUJEM vreče in cunje. Via Molino grande
20, Babič. 109

SLOVENSKE knjige «Zvon» in «Dom in Svet»
1921, 15—16 in nekaj romanov se ceno pro-
da. Ruggiero Manna 22, vrata 9. 110

DVE HIŠI, s krmno, na glavni cesti tržaške
okolice, se prodata ena za L 50.000, druga
za L 50.000. Ponudbe pod «Dobra kuptija»
na upravnistvo. 104

ZABNICE, angleške ključavnice, ključ, pile,
vijaki, mizarske klopi, file, mizarske žage in
cirkularne žage, ameriške osti, žagice,
zablji, itd. Zaloga železa, Via Fabio Filzi 17.
105

SPALNA SOBA, delana pred vojno, francoski
slog, krasna, masivna, vzmeti, žimnice, se
prodajo vsled odhoda po zelo nizki ceni.
Corso Garibaldi 29, vrata 6. 106

ŠIVALNI STROJ «Singer» se prod. na obro-
ke. Kupujejo se rabljeni stroji. Coroneo 1.
Dela Vedova. 107

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove ka-
rakter in usodo življenja. Sprejema vsaki
dan od 13—19. Via Udine 12, pt. 103

OMARA hrastova, lepo delo, se prod. za 300
lir. Via Milano 4, I. Na ogled v pondeljek.
112

SPALNA SOBA, hrastova, masivna, krasno
delo, lepa payche, se prod. po jako zmerni
ceni. Na ogled v pondeljek. Via Milano 4, I.
111

V NEDELJO 29. t. m. se prod. na javni dražbi
veliko posestvo obstoječe iz njiv, travnikov
in vinogradov, vse v najboljšem stanju. Fran
Majcen, Majcen št. 5, Štorje. 58

POHISTVO za kuhinje, zavese, pokrivala, vse
moderno, se prod. Via Alfieri 17, II vrata 7.
59

POSTENA ŽENSKA išče kakoršnobodi delo.
C. Staré Trst, Piazza Vittorio Veneto št. 1.
100

POSTELJO oddam. Scorsola-S. Pietro 40,
vrata 2. 101

PRIMORCI Na poti skozi Jugoslavijo obišče
vinsko Hlet v Mariboru »pri Lojzetu Bra-
tužu», Gosposka ulica 15. Postreženi boste
tudi z izborno kuhinjo. 102

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip
Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. 15

KROJAČNICA August Stular, ul. S. Francesco
D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana
krojačnica v Trstu. 9

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drug.
Kupci. Albert Povb, scar. Mazzini 46 (v bližini
drvenega trga). 10

POZORI Srebrne krone in zlato po najvišjih
cenah plačajo edini gramst Belleli Vita, Via
Madonnina 10, I. 16

KRONE srebrne in zlato, plačujejo po najvišjih
cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 19

NOVE POSTELJE iz trdega lesa L 100, vzme-
ti 55.—, žimnice 40.—, umivalniki, nočne
omare, chiffoniers, spalne sobe od L 1900
dalje. Fonderia 12, I. desno. 25

FLUID ZA KONJE, redilni prah za živino,
vsakovrstna zdravila za živalske bolezni.
Zaloga v lekarni, II. Bistrica. 28

KOLARNI IN MIZARJI Izbran specialen les,
na strojih po naročilu prirezan, pooblan,
ostrigan, dvodelne jermenice, narejena ko-
lesa itd. dobavlja Mehanična žaga, Fuzine,
Ajdovščina. 38

HIŠO z gostilno, trafiko in zemljiščem prodam
po ugodni ceni. Ponudbe pod «Bodočnost
1922» na upravnistvo «Edinosti». 42, 62

ZAHVALA.

Globoko glnjeni vsled neštevilnih dokazov sočnja ob izgubi naše iskreno ljubljene
hčerke, sestre, teče, gospodične

MILKE ŽERJAV

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in prijateljicam, bližnjim in
daljnim, kakor tudi pred. g. dekanu iz Klanca, E. g. župniku iz Drage, pevskemu društvu
«Lipa» iz Bazarja in za prečelje žalostnike, katere je izsvalilo na dom, v cerkvi in ob
grobu ter godbenemu društvu iz Boršta za ganljivo sviranje, ter vsem pevcem in pevčkam
cerkvenega zbora iz Drage, dalje vsem dekletom in fantom za podarjene vence, končno
vsem, ki so pripomogli do veličastnega spreveda. — Bog plačaj vsem!

KRVAVI POTOK, dne 20. januarja 1922.

64

Žalujoča družina Žerjav.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec

Roman

(18)

«Isto sem videl kot drugi», je odvrnil du-
hovnik, «in res, v kolikor se smem zanašati
na svoja čutila, se mi je zdel prikazen nena-
vadna, skoro bi rekel načudna. Toda že preje
sem čul o tej začarani ladji, da je predznakila
kakke nesreče. Tudi v našem slučaju se je to
uresničilo, čeprav je bil v naši družbi potnik,
— zdaj ga ni več — čigar grehi nam bi že
ladjo lahko potopili. Mislim tukaj moža, ki ga
je z vsem njegovim bogastvom vred, od kate-
rega si je obetal vso srečo, požrlo morje. Ta
slučaj prejasno kaže, da Vsemogočni že več-
krat na tem vetu kaznuje one, ki so priklicali
njegovu jezcu.»

«Vi govorite o onem holandskem predse-
dniku, ki se je z ladjo vred potopil?»
«Da; toda zgodovina vseh njegovih zločinov
je dolga. Jutri zvečer se bova spet sešla in
povedal vam bom vso povest. Mir z vami, sin
moj — in lahko noč.»

Vreme je ostalo vse čas lepo in «Batavija»
je pospešila svojo vožnjo, da bi dosegla drugo
jutro pristan Sv. Helene. Ko je prišel Filip na
krov, da bi prevzel stražo, ga je ob ograji že
čakal stari duhovnik. Na ladji je vladal popo-
len mir. Med topovi so spali mornarji in Filip
se je odpravil z novim znancom proti ozadju,

kjer sta poiskala pripraven prostor za razgo-
vor. Duhovnik je začel:

«Mogoče ne veste, da se Portugalci zelo
trudijo, kako bi si zatvorili deželo, ki so jo po-
krili s svojo podjetnostjo in iznajdlivostjo, ki
pa jih je tudi prisilila do tako obširne
vrednih zločinov. Toda izpred oči vseeno niso
izgubili ene točke, ki mora biti vsakemu kato-
ličanu draga: namreč razširjanje prave vere
in razvijanje Kristusovih praporov v deželi
poganstva.»

Po nekem ladjelomu smo se znašli na japo-
nskem otoku in sedem let pozneje se je iskrkal
na otoku Ksimo naš svetli in oboževani Fran-
čišek, ki je zdaj pri Bogu in spreobračal poga-
ne dve leti in pol. Nato se je vkrcal za na pot
na Kitajsko, kamor je bil namenjen, ali med
vožnjo je umrl in dokončal svoje čisto in sveto
življenje. Po njegovi smrti se je na japonskih
otokih pomnožilo število spreobrnjenecv, na-
vzlic zaprekam in oviram, ki so nam jih na-
stavljali poganski svečeniki in navzlic prega-
njanjem, ki smo jih morali prenašati v boju za
sveto vero. Toda krščanstvo se je hitro raz-
širjalo in že mnogo tisočev je molilo k pra-
vemu Bogu.

Cez nekaj časa so na japonskem ustanovili
Holandci svojo naselbino. Ko so uvideli, da
hočejo obklevati japonski kristjani le s Por-
tugalci, do katerih so imeli zaupanje, so nas za-
svovali; tudi je sklenil mož, o katerem sem
vam večkrat pravil in ki je bil takrat predse-
dnik holandske trgovine, pridobiti japonskega
vladarja, da bi nastopil proti krščanstvu in
uničil Portugalce. Tako, moj dragi, se je obna-
šal človek, ki je bil protestant in trdil, da je
njegova vera čistejša in pravilnejša od naše.

V naši bližini je bival tudi neki bogat in vpli-
ven Japonec, ki je s svojima sinovima pristo-
pil h krščanstvu in se dal krstiti. Imel je še
dva druga sinova, ki pa sta živela na cesar-
skem dvoru. Ta bogataš nam je podaril hišo,
da bi namestili v njej bole; po njegovi smrti
pa sta njegova na dvoru čista sinova, ki sta
bila še mladočuvca, zahtevala, da moramo
hišo vrniti. Mi smo seveda branili in holandski
predsednik je vso stvar porabil v to, da je mla-
deniča nahajal proti nam in skušal nalagati
cesarja, da so sklenili Portugalci in kristjani
proti njemu zaroto; kajti prijaviti moram, da
ima Holandec navado odgovoriti na vprašanje,
če je kristjan, «Ne, jaz sem Holandec!»

Cesar, ki je tej bajki o zaroti verjel, je ne-
mudoma izdal povelje zasledovati in pokon-
čiti vse Portugalce in pokristjanene Japonce.
To v svrhu je postavil armado, ki sta ji načelo-
vala ona dva mlada moža, kojih oče nam je
podaril hišo.

Kristjani, videti, da leži njihova edina rešit-
ev v odporu, so prišli za orožje in izvolili
za poveljnika ona dva moža — sinova japo-
nskega bogataša, ki sta pristopila v našo vero.
Tako sta si stali nasproti dve vojski, ki so jima
načelovali štiri bratje, po dva in dva na vsaki
strani.

Naša vojska je štela nad štiridesettisoč mož,

vojaška petdesettisoč mož. Ko pa je cesar zve-
del, da je njegova armada potolčena, je zbral
novo, stopetdesettisoč mož broječo vojsko, ki
jo je poslal proti nam, z ukazom, da ne smejo
priznati nikomur razven onima dvema po-
veljnikoma — bratoma, ki jih mu naj pripelje-
jo živa, da jih bo dal strašno mučiti. Vsi poiz-
kusi doseči spravo so se izjalovili in cesar sam
je stopil na čelo armade. Obe vojski sta trčili
skupaj. Prvi dan so zmagali kristjani, toda iz-
gubili so generala in mnogo vojakov, kajti so-
vražniki so bili naravnost divji.

Druga dne pa so doživeli kristjani usoden
poraz. Pobiti so bili do zadnjega vojaka. Ce-
sar je vpadel tudi v zaledje in dal pomoriti
starčke, žene in otroke. Nad šestdesettisoč
kristjanov je našlo smrt na bojišču, v tabori-
šnih in v mučeništvu. Toda to še ni bilo vse.
Mnogo let so prežali na Kristijane in kogar so
dobili, so ga na najgrozovitejši način mučili,
dokler ni izdihnil. Te petnajst let je na Japo-
nskem krščanstvo čisto iztrebljeno in tekmo
šestnajst let trajajočega preganjanja je bilo po-
morjenih okrog štiridesettisoč kristjanov. To kr-
vavo zatiranje, dragi moj, je povzročila skop-
pust in zavist onega moža, ki je dosegel pred
nekaj dnevi pravilno smrt.

Holandska družba je bila z njegovim

KOBOZDRAVNIŠKI ATEJ JE

R. KOVAČIČ

teh. vod.

sprejema od 9-13 in od 15-19.

Via Valdivia 33 nasproti kavarne „Roma“

Samo za malo časa!

V prodajalni

I. NADIG & Co.

Gorica, Piazza Vittoria 17

— (prej Piazza Grande; Travnik) —

VELIKA PRODAJA

manufakturnega blaga, perila, črtanega baržuna za moške obleke, blagaza ženske obleke, volnenih odev, dežnikov itd. itd.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah

Samo za malo dni!

Oglejte si naše blago in cene!

A. Krall & Co.

TRST, trg Sansovino št. 7

(na koncu ulice Madonna)

Zaloga dvokoles in raznovrstnih k njim spadajočih predmetov po zelo nizkih cenah Sprejema v popravilo vsa mehanična dela

Ojemalec na debelo, po tovarni ceni Zahvaljevanje cenik!

POSESTVO,

80 orlov gozda, travnikov, sadonosnikov, njiv, lepih poslopj in živine cena 1-0.000 lit, dalje posestva za različne cene, graščinska posestva, hotel, gostilna s pekarijo in sodavico, hiše, vile, trgovske hiše, prodaja pisarne Zagorski, Maribor, Barvarška ulica 3.

Edvard Giacconi

ulica S. Caterina št. 11

Telefon št. 15-52 dvakrat

Izborno platno za postelnjake, perilo, zavese, volnene in polnjene odeje, zaloga volne in žime za postelnjake, perja itd.

Se priporoča slovenskim kupcem, ker je zmožen njihovega jezika.

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVN

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

Velika zaloga in tovarna pohištva

A. JUG — Trst

Tovarna ulica sv. Martiri št. 21

Zaloga ul. sv. Lucija 5 in ul. dei Fabbri 10

Velika zaloga spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega pohištva kakor tudi drugih predmetov.

Delo solidno. 11 Cene zmerne.

Urarna in zlatarna

Lorenzo Macor

Trst, Via Udine 26.

Velika izbira budilk, regulatorjev, kuhinjskih ur in drugih urarskih potrebščin. Kupujem in zamenjujem zlato, srebro in dragulje. Lastna delavnica. 24) Dela se izvršujejo tekom dneva.

Naročajte in širite

„EDINOST“

Proda se

enonadstropna hiša; sredi trga, v kateri je nastanjeno sodišče. Obstoji iz 21 sob, dveh kuhinj, štirih klet. Zraven vrt. V pritličju 2 manjši in 2 večji sobi, pripravi za trgovino. Poleg teh se stanovanje z 2 sobami in kuhinjo. Poslopje je oddano za eno leto erarju, vendar so spodnji prostori takoj prosti. Več pove lastnica Ana Hočevar, Velike Lašče, Dolenjsko, Jugoslavija.

Maison Robes Modes**Ernesta Bersa**

naznanja svojim cenjenim odjemalkam, da je odprla svojo

KROJAČNICO ŽENSKIH OBLEK v Trstu, Via Cesare Battisti 20, I.**„VEDEŽ“**

za leto 1922. splošni žepni koledar za vse stanovne z najzanimivejšo vsebino prinaša: „Pavlihovo potovanje po svetu“, „Vazne dogodke in letnice iz zgodovine Trsta in okolice“, „Oddaljenost znanih domaćih krajev v kilometrijski daljavi“ ter mnogo drugih podučnih in zabavnih zanimivosti.

Dobi se ga v štokovski knjigarni in v vseh glavnih trgovinah po deželi. Lično vezan stane L. 3.— elegantno v platno vezan pa L. 4.— Z „Vedežem“ je izšel tudi njegov spremljevalec

„HIŠNI PRIJATEL“

podučna in zabavna knjiga splošne vsebine, ki stane samo L. 2.—

Cepljene trte

Trtnica PIPAN, Preserje 16, Komen-Goriško ima na prodaj več tisoč cepljenih trt črnih in belih vrst na raznih ameriškanskih podlagah, kakor tudi bilje (divjake). — Pri večjih naročil se dobi popust.

ALFA-LAVAL

Se posebno znani pa so njeni posnemalniki.

Alfa-Lavalovi posnemalniki se izdelujejo v vseh velikostih. Najmanjši posnema 1 liter mleka na minuto in je uporabljen v najmanjših gospodarstvih (20-30 l mleka na dan). — Za vsa podrobna pojasnila, cene in nabave se je obrniti na

Ing. D. Gustinčič, Trst, Sv. Ivan 1009.

ETERNIT

Zaloga: Trst, Piazza Vittorio Veneto 4

(prej Piazza delle Poste).

„MIR“

Glavna vzajemna zavarovalna družba proti požaru in drugim nezgodam s sedežem v Milanu.

Zastopnik družbe

„L' Urbaine“ et „La Seine“

v PARIZU.

— Društveni kapital 10.000.000. —

Zastopstva v

Avstriji, Ogrskem, Jugoslaviji, Transilvaniji.

Glavno zastopstvo za Istro

Trst, Via San Nicolò št. 11.

Čordka Race & Co

Trst, Riva Grumala št. 2.

Velika zaloga istrskega belega in črnega vina, kakor tudi vermouta, marsale in tropinovke.

Vina za tranzit nasproti trgovini

Hangar molo Venezia.

Telefon 24-95. Brzjav: Raceco

PREMOG

za peči in štedilnike po L. 32 q, prosto na dom, plinove coker po L. 40 q, drva po L. 24 q.

Marsiljski strešniki. opeka.

Za velike množine cene po dogovoru.

DANIELE PILLIN, Trst, Coroneo 25

Telefon 1306.

Urarna in zlatarna**FRANCESCO BUDA**

Trst, Via Scalinata št. 1

sprejema vsakovrstna popravila. — Cene vedno najnižje.

Kupuje srebrne krone.

Pozor na naslov! Pozor na naslov!

KOŽE USNJE

ter vsi v čevljarstvo obrt spadajoči predmeti

ulica Udine št. 49

(prej Belvedere)

Priporoča se

(12) **F. CINK****Trgovsko-obrtna zadruga**

v Trstu

registrirana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.

Obrestuje navadne hranilne vloge po

5%

vloge, vezane na trimesečno odpoved

po 5 1/2% ako znašajo 20-30.000 Lit.

po 6% ako znašajo 30-40.000 „

po 6 1/2% ako presegajo 40.000 „

Trgovcem odvarja tekoče čekovne račune

Posoja hranilne pušice na dom.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega

premoženja nad 2300 zadržnikov,

vredno nad 50 milijonov lit.

Daje posojila na poroštvo, zastavo

vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 8-13.

Tel. št. 16-04. Tel. št. 16-04.

Zastopstvo za Julijsko Krajino

Ermanno Morgenstern — Trst

Via Ugo Polonio 3

Velikanske cene

plačam za KUNE in ZLATICE.

Lisičje, dihurjeve, vidrine, jazbečeve in zajčeve KOŽE plačujem po najvišjih cenah.

D. WINDSPACH, Trst, Via Cesare Battisti (Stadion) št. 10, II. nadstr.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Borovlje, Gorica, Saraj., Split, Trst, Maribor, Ptuj.

Delniška glavnica K 50.000.000. Rezerva K 45.000.000

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge v litrah na hranilne knjižice proti 3 1/2% obrestovanju na žiro-račune proti 3% obrestovanju. Za na odpoved vezane vloge plača obresti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13

RENATO LEVI MINZI

fu Alessandro

Trst, via San Sebastiano 3, Trst

Velika izbira pohištva, žimnic in vatirane odeje po zmernih cenah.

Srebrne krone

kupujem in plačujem po cenah, ki jih drugi ne morejo plačati.

Via Ponderes št. 6, I.

ČEVljARNICA

MICOLICH

Trst, via Udine 32 (vokal L' Altiosto)

Izbira moškega, ženskega in otroškega obuvala. — Lastna delavnica. — Sprejema naročila po meri. — Cene zmerne.

POZOR!

Prodajalci in mizarji!

Okraski za rakve, pajčolanasta pokrivala, obleke in čevlji za mrtvece.

Zaloga na debelo po zmernih cenah

A. Kunze, Trst, Via Ugo Foscolo št. 15.

TESTENINE - PEKATETE

so zopet

kakovostne kakor pred vojno.

Tovarniške zaloge:

Trst: Žagar & Plesničar. — Gorica: Kuštrin & Mermolja.

Pula: Anteo Pelaschiar. — Buzet: Mirko Čok.

Opatija-Matulje: Braća Ambrožič.

A. D. MASI & G. SFERZA

Mavricija Wackviltza nasledniki

Trst, ulica Torre bianca 32. Telefon 29-93.

Velika izbira majoličnih in železnih peči,

železnih prenosljivih štedilnikov znamka

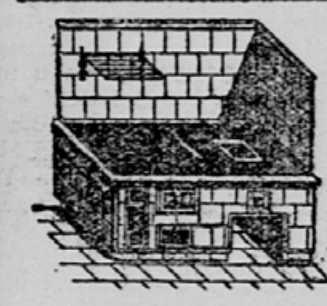
„Triumph“, popolnega železja za ognjišča,

pečic za ognjišča, vrat iz litega železa, plošč

iz litega železa, raznjev, cevi in

aparatur „Johon“ za dimnike. (13)

Zaloga majoličnih plošč za prevlačenje.

Via Giuseppe Caprin 5

PRI SV. JAKOBU

Via Giuseppe Caprin 5

dobite v

ČEVljARNICI FORCESSIN

najprejčnejše

OBUVALO ZA MOŠKE, ŽENSKO IN DEČKE.

Specialiteta otroškega obuvala.

Cene posebno zmerne.

Postrežba točna.

Velecenjena gospa!

Zahtevajte pri Vašem prodajalcu na drobno samo

„Pristni Franck“

edini kavin nadomestek na podlagi pristne cikrije. Samo pristni „FRANCK“ zmanjša troške, ker napravi kolonialno kavo okusnejšo in ima vsa tonična svojstva, ki manjkajo vsakemu drugemu kavinemu nadomestku.

Zaloga na debelo pri tvrdkah:

M. Berger, Trst, Via Soliturno 4. L. Rommel, Trst, Via G. Rossini 44

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar.

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: Frank Sakser State Bank.

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%. Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio št. 5 — Via S. Nicolò št. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.